

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.154/2012/7.szám

A Kúria a dr. Bohács Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Pusztai Judith pártfogó ügyvéd által képviselt alperes ellen készfizető kezesi szerződésből eredő követelés iránt a Csongrád Megyei Bíróság előtt 10.G.40.264/2009. számon indult és a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.514/2011/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélettel szemben az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az felperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy az állami adóhatóság felhívására fizessen meg az államnak 391.400 (háromszázkilencvenegyezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Megállapítja, az alperes pártfogó ügyvédjének a felülvizsgálati eljárásban felmerült díja az alperes terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes jogelődje az L F Zrt. lízingbeadó 2005. december 15-én három lízingszerződést kötött az A Kft. lízingbevevővel, amelynek az őt érintő felszámolási eljárás 2008. február 21-ei elrendeléséig az alperes volt a képviselőre jogosult vezető tisztségviselője. A 305 számú egyedi lízingszerződés szerinti diagnosztikai ultrahang készülék árát 5.900.000 Ft-ban, a PLA5019405 számú egyedi lízingszerződés tárgyának, a Famed FG-04 Erato nőgyógyászati vizsgálószék vételárát 1.586.875 Ft-ban, míg a PLA5019505 számú egyedi lízingszerződés tárgyát képező BouleCA620

haematológiai automataét 2.817.500 Ft-ban, Micrdab 300 klinikai analizátorét 1.600.000 Ft-ban határozták meg a felek. A lízingtárgyak vételára alapján állapították meg 60 havi futamidőre a minden hónap 5-éig esedékes lízingdíjak összegét. Az egyedi lízingszerződések részét képezte a felperes jogelődjének szerződéskötéskor hatályos, gépi lízingtevékenységre vonatkozó Üzletszabályzata és Hirdetménye. Az Üzletszabályzat VII.3.e.) pontja szerint amennyiben a lízingszerződés a lízingbevevő szerződésszegése miatti felmondással szűnik meg, s a lízingbevevő pedig a felmondás napját követő 8 napon belül nem fizeti meg valamennyi tartozását, úgy a lízingbeadó a lízingtárgyat annak visszaszármaztatása után kárenyhítési kötelezettsége körében eljárva akként értékesíti, hogy újsághirdetés formájában nyilvánosan meghirdeti azt az irányár megjelölésével és/vagy az értékesítéssel szakkereskedőt bíz meg, s az elszámolásnál a befolyt vételárat jóváírja, míg a különbözetet - amennyiben a lízingtárgy értékesítési ára a lízingbevevő tartozásánál kisebb - a lízingbevevő kártérítésként köteles megfizetni.

A lízingszerződés megkötésével egyidejűleg a lízingdíj megfizetésének biztosítékeként az alperes, valamint a lízingbevevő másik tagja, dr. K I „Garanciaszerződés” megnevezésű okiratban készfizető kezességet vállaltak a lízingbevevő valamennyi tartozásáért, beleértve a lízingbevevőt a lízingszerződés szerződésszegés miatti felmondása esetén terhelő kártérítési kötelezettségért is. Késedelmes teljesítés esetén a „garantőrök” a mindenkorli jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő méretű késedelmi kamat megfizetésére kötelezték magukat.

A lízingbevevő 2006. szeptemberét követően a lízingdíj megfizetését elmulasztotta, ezért a felperes 2006. végén a lízingszerződéseket azonnali hatállyal felmondta, s felhívta a lízingbevevőt, továbbá a készfizető kezeseiket a tartozás megfizetésére. A lízingbevevő a lízingtárgyakat önként nem adta vissza, ezért azokat a felperesi jogelőd megbízottja, a C Kft. útján vette vissza 2007. február 7-én.

A felperes jogelődje által megbízott C D igazságügyi műszaki szakértő 2007. július 2-án kelt szakvéleményében a diagnosztikai ultrahang készülék nettó forgalmi értékét 1.900.000 Ft-ban, a nőgyógyászati vizsgálószékét 200.000 Ft-ban, a haematológiai automata készülékét 600.000 Ft-ban, míg a klinikai analizátorét 500.000 Ft-ban állapította meg.

A felperesi jogelőd 2007. július 6-ai keltezésű levelében arról tájékoztatta a lízingbevevőt, hogy a lízingtárgyak együttes forgalmi értéke a szakvélemény szerint 3.800.000 Ft körüli összegben valószínűsíthető. A használt orvosi műszerek iránti keresletre hivatkozással azt is közölte, a szakértő által meghatározott forgalmi értéknél alacsonyabb árajánlatot is indokoltnak tart haladéktalanul elfogadni, így további tájékoztatás nélkül fogja az eszközöket értékesíteni. Kérte a lízingbevevőt, ha potenciális vevőről tudomása van, azt haladéktalanul, írásban

jelezzze. A lízingbevevő e felhívásra nem válaszolt.

A felperes jogelődje a lízingtárgyakat a saját, „L Zrt. visszavett autók, autólicit, visszavett teherautók és használt gépek” elnevezésű árverési internetes honlapján hirdette meg értékesítésre.

A felperesi jogelőd 2007. november 9-én a diagnosztikai ultrahang készüléket bruttó 2.300.000 Ft, a nőgyógyászati vizsgálószéket 200.000 Ft ellenében, 2008. március 17-én a haematológiai automatát 270.000 Ft-ért, míg a klinikai analizátort 300.000 Ft-ért értékesítette.

A lízingbevevő 2008. február 21-től állt felszámolás alatt. A felperesi jogelőd a módosított hitelezői igényét a felszámoló 5.243.635 Ft tőke, valamint 66.231 Ft regisztrációs díj összegekben igazolta vissza. A felszámolás során a hitelezői igény kielégítetlenül maradt. A lízingbevevőt a cégjegyzékből 2010. április 26-án törölték.

A készfizető kezesekkel szemben a felperes jogelődje fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő a Csongrád Megyei Bíróságon 21.Gpk.10.101/2009. számon a fennálló tartozás egyetemleges megfizetése iránt. A kibocsátott fizetési meghagyás dr. K I I.r. kötelezettel szemben 2009. szeptember 23-án jogerőre emelkedett, az alperes (mint II.r. kötelezett) ellentmondással élt.

A hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban végleges kereseti kérelmében a felperes 5.243.635 Ft és ennek 2008. április 3-ától a kifizetés napjáig terjedő időre a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamata, s a 2008. április 2-áig lejárt 1.507.673 Ft késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Álláspontja szerint a lízingbevevő szerződésszegése miatt a szerződéseket alappal mondta fel, a lízingtárgyak értékesítését követően azok vételárát a fennálló tartozásból levonásba helyezte, s az így fennmaradó tőke- és járuléktartozást érvényesítette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta a felmondás jogszerűségét, készfizető kezességvállalásának tényét és a lízingtárgyak értékesítéséből befolyt vételár nélkül számított tartozást sem. Sérelmezte és az Üzletszabályzat VII.3.e.) pontjába ütközőnek tartotta a lízingtárgyak újraértékesítésének a felperes jogelődje által választott módját. Véleménye szerint az értékesítéskor nem a lízingtárgyak valós forgalmi értékéhez igazodó vételár realizálódott, a tartozás emiatt nem szűnt meg teljesen. Mivel a követelés a felperes jogelődjének hibájából vált behajthatatlanná, kezesi felelőssége alól a Ptk. 276. § /2/ bekezdése alapján szabadult. Vitatta a felperes által beszerzett magánszakértői véleményt, valamint a perben kirendelt B I igazságügyi műszaki szakértő szakvéleményét is.

Az első fokon eljáró Csongrád Megyei Bíróság a 2011. szeptember 30-

án meghozott 10.G.40.026/2011/25. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 3.913.635 Ft-ot, valamint ezen összeg után a 2008. április 3-ától 2010. március 12-éig terjedő időszakra a mindenkorijegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamatot. Megállapította, e marasztalási tőkeösszeg és járulékai teljesítésére dr. K I-val egyetemlegesen köteles. Ezt meghaladóan a megyei bíróság a keresetet elutasította.

Rögzítette, az elszámolás körében kizárólag a visszavett lízingtárgyak weblicités értékesítéséből befolyt eladási árak voltak vitások. Úgy ítélte meg, a lízingbeadó követelését szerződésszegésből eredő kártérítés címén érvényesítheti, ezt a kárt azonban csökkenteni köteles a birtokába visszakerült lízingtárgyak újraértékesítéséből befolyt összeggel az Üzletszabályzat, valamint a Ptk. 340. § /1/ bekezdésének szabályai szerint. Ennek megfelelően az újraértékesítés során a reális piaci árat kell elérnie, mely vonatkozásában a bizonyítási teher rá hárult. Az aggálytalan szakértői véleményben kimunkált 4.400.000 Ft reális forgalmi összértékhez képest (diagnosztikai ultrahang készülék 2.500.000 Ft, nőgyógyászati vizsgálószék 800.000 Ft, haematológiai automata 600.000 Ft, klinikai analizátor 500.000 Ft) 1.330.000 Ft-tal kevesebb, 3.070.000 Ft vételárhoz jutott, ezért a bíróság a felszámoló által hitelezői igényként visszaigazolt, a perben érvényesített 5.243.635 Ft tőkekövetelésből ezt a tőkeösszeget levonásba helyezte, s 3.913.635 Ft különbözeti összeg és annak késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest; ezt meghaladóan a keresetet alaptalannak találta.

Az első fokon eljáró bíróság az alperes által az utolsó tárgyaláson indítványozott további szakértői bizonyítást arra hivatkozással mellőzte, hogy az alperes észrevételeire, kérdéseire szakvéleménye kiegészítésével a szakértő kielégítő válaszokat adott. Az alperes bizonyítási indítványai az értékmeghatározás vonatkozásában már megválaszolt kérdésekre vonatkoztak, másrészt pedig további szakértői bizonyítás lefolytatása a per indokolatlan elhúzódását eredményezte volna, melynek megakadályozása a Pp. 3. § /4/ bekezdése és 141. § /6/ bekezdése értelmében a bíróság hivatalbóli kötelezettsége.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla a 2012. január 19-én meghozott Gf.I.30.514/2011/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta. Az első fokon eljáró bíróság jogi érveivel egyetértett. Úgy ítélte meg, a beszerzett bizonyítékok okszerű, a Pp. 206. § /1/ bekezdésében írt követelményeknek megfelelő mérlegelésével állapította meg a tényállást, a lízingtárgyak értékesítéskori forgalmi értékét helyesen vette figyelembe. Hangsúlyozta, az, hogy a C Kft. mint laikus az eszközök újszerű, sérülésmentes állapotát rögzítette az átadás-átvételi

jegyzőkönyvekben, nem jelenti, hogy ne lehetett volna olyan hibájuk, amelyet csak hozzáértő szakember észlelhet, vagy akár a későbbi használat során derül ki. Miután a lízingszerződés megkötésétől a felperes általi visszavételig mintegy 14 hónap telt el, a lízingbeadó pedig orvosi műszereket nyilvánvalóan nem használ, azok hibái szükségszerűen a lízingbevevő birtoklásának ideje alatt keletkeztek. Arra figyelemmel, hogy a felperes jogelődje az értékebecslést, majd az értékesítést a visszavétel után haladéktalanul megkezdte, az amortizációból eredő értékcsökkenés ugyancsak a lízingbevevő, illetőleg a kezes terhére értékelendő. Mindezek tekintetében a további bizonyítás szükségtelen lett volna, csak a per ésszerű időn belül történő befejezését késleltette volna.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen azt kérte a Kúriától, a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, a megyei bíróság ítéletét változtassa meg, s a keresetet utasítsa el. Másodlagosan a jogerős ítéletnek a megyei bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését kérte.

Az alperes elsősorban azzal érvelt, hogy az eljáró bíróságok a Ptk. 276. § /2/ bekezdésének megsértésével nem állapították meg a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt, hogy a felperes jogelődjének hibájából vált behajthatatlanná a követelés. Hivatkozott arra, a felperesi jogelőd szerződést szegett azzal, hogy a lízingtárgyakat nem az Üzletszabályzat VII.3.e.) pontja szerint szakemberek útján értékesítette. Ebből, valamint a szakszerűtlen tárolásból fakad, hogy nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének. Utalt arra, a lízingtárgyakat leellenőrizte, azok tökéletesen működtek, nem használta azokat, így rejtett hibáik sem voltak. A felperesi jogelőd nem csupán a C Kft., hanem a magánszakvéleményt adó C D megbízásával is szerződést szegett. Amennyiben a weblicites hirdetést választja, úgy elvárható lett volna a felperes jogelődjétől, hogy az eszközöket szakmai oldalon ajánlja. Sérelmezte azt is, hogy a magánszakértői vélemény elkészítésének időpontjáról őt nem értesítette.

A felülvizsgálati kérelem másodlagos indokát abban jelölte meg, hogy az eljáró bíróságok megsértették a Pp. 206. § /1/ bekezdésében foglalt mérlegelési kötelezettségüket, hiszen a rendelkezésre álló adatokból a logika szabályaival ellentétes következtetést vontak le, így megalapozatlan tényállást állapítottak meg. Sérelmezte bizonyítási indítványai indokolatlan elutasítását. Szükséges lett volna a kirendelt igazságügyi szakértő személyes meghallgatása, ugyanis értékelhető nyilatkozatot tehetett volna arra, a tárolás hiányosságai okozhattak-e károsodást az egyébként teljesen új orvosi műszerekben. Nyilatkoztatni kellett volna a lízingtárgyak megvásárlóit azoknak a vétel időpontjában fennálló állapotáról. Mindezek hiányában a megállapított tényállás és az abból levont

következtetés téves, a logika szabályaival ellentétes. Hivatkozott végül arra, perbeli új, de már másodkézből értékesített orvosi műszerek reális ára az új ár 50-60 %-ában határozható meg, melyhez képest nem derült ki, a vételár a magánszakértői véleményben foglalt értékekhez viszonyítottan is miért volt kirívóan alacsony.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, s arra a következtetésre jutott, hogy az a felhozott okokból nem jogszabálysértő.

Nem volt vitás, a felperes jogelődje saját Üzletszabályzatának VII.3.e) pontját megsértve értékesítette a visszavett lízingtárgyakat. Szerződésszegése azonban csak akkor és annyiban vezethetett a Ptk. 276. § /2/ bekezdése alapján a kezes felszabadulásához, ha a követelés emiatt vált behajthatatlanná. A felperesre hárult a bizonyítási teher abban a vonatkozásban, hogy a realizált vételár a reális forgalmi értékkel megegyezett.

A perben kirendelt B I igazságügyi műszaki szakértő szakvéleménye alapján az eljáró bíróságok helyesen jutottak arra a következtetésre, hogy a követelés a felperesi jogelőd hibájából az értékesítéskori összforgalmi érték és az elért vételár különbözetének megfelelő 1.330.000 Ft erejéig vált behajthatatlanná.

Figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra a Kúria vizsgálta, hogy aggályosak-e a kiegészítő szakértői véleményben írtak, illetve további bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges lett volna-e a megalapozott döntés meghozatalához.

Az alperes a szakvéleménynek az álláspontja szerinti további bizonyítást igénylő hiányosságait az elsőfokú eljárásban a tárgyalás berekesztése előtt az alábbiakban foglalta össze:

- a) a haematológiai automata és a klinikai analizátor esetében nem értékelte, hogy a felperesi jogelődnek felróható nem szakszerű tárolás miatt nem lehetett azokat a megfelelő áron értékesíteni;
- b) vizsgálni kellett volna, hogy a haematológiai készülék gazdaságosan javítható lett volna-e, ezáltal magasabb vételárat el lehetett volna-e érni;
- c) a nőgyógyászati vizsgálószék esetében nem vette figyelembe, hogy az lényegében hibátlan, újszerű állapotú volt.

Ezen túlmenően indokoltnak tartotta annak vizsgálatát, hogy az újraértékesítés során kik szereztek az eszközökön tulajdonjogot, s milyen költséggel tették használhatóvá a berendezéseket.

A fenti évekre figyelemmel a Kúria az alábbiakra mutat rá:

A kiegészített szakvélemény tartalmazza, miszerint a haematológiai automata és a klinikai analizátor a 2005. december 15-ei értékesítés előtt „demó” készülékek voltak, azokat kiállításokon, bemutatókon használták, már a felperes jogelődje részére is ezért értékesítették kedvezményesen. Ezt a körülményt, valamint a nem szakszerű tárolást a szakértő a felperes terhére értékelte, ami abból is megállapítható, hogy a ténylegesen elért vételár a megállapított forgalmi értéknek csak mintegy a fele volt. A haematológia készülékben talált vegyszermaradványok eredetére azt a magyarázatot adta, azok a bemutatók során kerülhettek bele, tehát a tárolástól függetlenül keletkezhetnek. A szakvélemény rögzíti, hogy a nőgyógyászati vizsgálószék 2007. januárjában újszerű állapotban volt, tehát azt az érték meghatározásának a szakértő figyelembe vette.

A haematológiai készülék esetleges gazdaságos megjavításával kapcsolatos érve előadásával az alperes indokolatlanul késlekedett, amely a per befejezését is késleltette volna, így a Pp. 141. § /6/ bekezdésében foglaltaknak megfelelően járt el az elsőfokú bíróság, amikor a fentiek tekintetében a szakvélemény további kiegészítését nem rendelte el.

A szakértő felvette a kapcsolatot a vevőkkel és a tőlük kapott információkat szakvéleményében értékelte, figyelembe vette.

A Kúria megítélése szerint is a kiegészített szakértői vélemény alapján megalapozott döntés volt hozható.

A Kúria rögzíti, töretlen gyakorlata értelmében a felülvizsgálati eljárásban, mint rendkívüli jogorvoslati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére csak szűk körben, akkor van mód, ha a bizonyítékok mérlegelésére iratellenesen, a logika alapvető szabályait megsértve került sor (BH.1998.401). A rendelkezésre álló peradatok alapján ilyen következtetés a fent kifejtettekre figyelemmel nem vonható le.

Mindezek miatt a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdésére hivatkozással kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 63.500 Ft felülvizsgálati eljárási költséget. Ez az összeg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /5/ és /6/ bekezdései, továbbá 4/A. § /1/ bekezdése szerint meghatározott, az általános forgalmi adót is magában foglaló, a kifejtett tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjat tartalmazza. Az illethekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § /1/ bekezdése és a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági

eljárásban című 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján az Itv. 39. § /1/ bekezdése és 50. § /1/ bekezdése szerint számított, az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 391.400 Ft felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére a Kúria az alperest kötelezte.

A Pp. 87. § /2/ bekezdésére utalással megállapította végül, hogy az alperes pártfogó ügyvédjének a felülvizsgálati eljárásban felmerült díja az alperes terhén marad; ennek viseléséről - figyelemmel a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11. §-ára is - a jogi segítségnyújtó szolgálat fog rendelkezni.

Budapest, 2013. április 23.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr.Szabó Péter sk.előadó-bíró, Dr.Osztovits András sk.bíró